

EUROGRUPPEN OG ECOFIN I JUNI	2
EUROGRUPPEN I VANLIG FORMAT	2
<i>Det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas .....</i>	<i>3</i>
<i>IMFs artikkel IV-konsultasjon av euro-området.....</i>	<i>4</i>
<i>Oppdatert budsjettplan for Spania .....</i>	<i>5</i>
<i>Postprogramgjennomgang av Kypros .....</i>	<i>6</i>
<i>Eurogruppens arbeidsprogram.....</i>	<i>7</i>
EUROGRUPPEN I 27-FORMAT 21. JUNI	8
EUROTOPPMØTE I EU-27-FORMAT 29. JUNI	9
ECOFIN 22. JUNI	11
<i>Merverdiavgift.....</i>	<i>11</i>
<i>Felles innskuddsgarantiordning i bankunionen (EDIS).....</i>	<i>13</i>
<i>Oppdatering om arbeidet med finansmarkedsregelverk.....</i>	<i>13</i>
<i>Direktivet om insolvens, omstrukturering og ny mulighet.....</i>	<i>14</i>
<i>Det europeiske semesteret – landspesifikke anbefalinger.....</i>	<i>14</i>
<i>Gjennomføring av Stabilitets- og vekstpakten .....</i>	<i>17</i>
<i>Konvergensrapporter for ikke-euroland .....</i>	<i>18</i>
ØKONOMI – ANSLAG, STATISTIKK OG INDIKATORER.....	20
ECBS OPPDATERTE ANSLAG	20
BNP-UTVIKLINGEN I 1. KVARTAL 2018.....	20
TILLITEN BLANT BEDRIFTER OG FORBRUKERE.....	21
ARBEIDSMARKEDET	22
PRISSTIGNING.....	24

Hellas' finansminister Euclid Tsakalotos forklarer for økonomikommisær Pierre Moscovici.
Foto: European Union

Eurogruppen og ECOFIN i juni

- Eurogruppen kom til enighet om alle elementene (gjeldslette, fremtidig oppfølging av programmet mv.) knyttet til avslutningen av Hellas' tredje økonomiske tilpasningsprogram i august. Hellas forutsettes å følge opp med reformarbeid og rentekorrigerede budsjettoverskudd på 3,5 pst. av BNP i årene 2018-22 og deretter 2,2 pst. til 2060.
- I IMF's art. IV-konsultasjon med euroområdet ble det tatt til orde for å bruke den solide økonomiske vekstperioden til å bygge finanspolitiske buffere og gjennomføre reformer. IMF tok også til orde for styrking av euroområdet med blant annet en finanspolitisk kapasitet basert på at alle eurolandene betaler inn 0,35 pst. av ett års BNP.
- EU-27 fortsatte drøftingene om ferdigstillelse av bankunionen og den fremtidige organiseringen av euroområdets krisefinansieringsmekanisme (ESM). Eurotoppmøtet 29. juni vedtok å etablere ESM som offentlig sikkerhetsnett for bankunionens bankkrisehåndteringsfond.
- Underskuddprosedyren mot Frankrike, som i flere omganger er blitt forlenget siden 2009, ble opphevet etter at budsjettunderskuddet i 2017 kom under Stabilitets- og vekstpaktens terskelverdi på 3 pst. av BNP.

Eurogruppen i vanlig format

Temaene for Eurogruppens ordinære møte var Hellas' økonomiske tilpasningsprogram, art. IV-konsultasjon for euroområdet, Spanias oppdaterte budsjettplan for 2018, postprogramgjennomgang av Kypros og Eurogruppens arbeidsprogram.

Pressemeldinger mv. ligger på Eurogruppens [møteside](#).

Eurogruppen 20 år – familiebilde. Foto: European Union

Det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas

Etter å ha konstatert at Hellas hadde vedtatt alle 88 reformtiltak i fjerde statusgjennomgang, kom Eurogruppen til enighet om elementene for å sikre en vellykket avslutning i august 2018 av Hellas' tredje økonomiske tilpasningsprogram siden 2010.

Avtalen omfatter størrelsen på den siste utbetalingen fra ESM under programmet, gjeldslettetiltak, budsjettmål og fortsatt reformarbeid samt overvåkingsrammeverket etter at programmet er avsluttet.

Eurogruppen drøftet Hellas-programmet i seks timer. Den vanskeligste saken var gjeldsproblematikken. Tyskland ønsket å stille tøffe krav til fortsatte reformer og oppfølging i Hellas som motytelse for å gå med på en omfattende forlengelse av avdragstiden for 96 milliarder euro i eldre lån til euroområdet¹. Løpetiden ble forlenget med ti år, og første avdrags- og rentebetaling vil først skje i 2033.

I tillegg var det enighet om at Hellas skal få tilbakeført gevinsten nasjonale sentralbanker i euroområdet har hatt på greske statsobligasjoner (ANFA og SMP), som per i dag utgjør 4 milliarder euro. Beløpet vil bli tilbakeført Hellas i to like trancher per år i perioden 2018-22 under forutsetning av at avtalte reform- og budsjetttiltak gjennomføres. Dersom denne forutsetningen oppfylles, vil man også la være å trappe opp rentemarginen for 2018 i det andre greske tilpasningsprogrammet.

Eurogruppen har tidligere blitt enig om at den greske stats bruttofinansieringsbehov ikke skal overstige 15 pst. av BNP på mellomlang sikt og 20 pst. av BNP på lang sikt.

Eurogruppen gjentok forutsetningen om at Hellas skal oppnå et rentekorrigert overskudd (primæroverskudd) på 3,5 pst. av BNP i perioden 2018-22 og deretter oppfylle Stabilitets- og vekstpaktens finanspolitiske handlingsregel. Sistnevnte svarer til et rentekorrigert overskudd på gjennomsnittlig 2,2 pst. av BNP i perioden 2023-2060.

Kommisjonen vil aktivere den såkalte «forsterkede overvåkingsprosedyre» (Enhanced Surveillance), som blant annet innebærer kvartalsvis oppfølging av den økonomiske, finansielle og budsjettmessige situasjonen. Her vil man gjennomgå Hellas' oppfølging av avtalen om budsjettutviklingen og ikke å reversere vedtatte reformer mv. Disse gjennomgangene vil være grunnlaget for Eurogruppens vurdering av om tilbakeføring av gevinstene på SMP og ANFA samt annullering av opptrappingen av rentemarginen på EFSF (forløperen til ESM som euroområdets krisefinansieringsmekanisme) faktisk skal finne sted.

Eurogruppen ble videre enig om at ESM skal utbetale 15 milliarder euro i nye lån. Av dette vil 5,5 milliarder euro bli satt inn på en konto for gjeldsbetjening, mens 9,5 milliarder euro skal medgå til å bygge opp den greske stats kontantbuffer for bruk til gjeldsbetjening ved behov. Eventuell bruk må avklares med EU-institusjonene/ESM. Dette innebærer at Hellas vil forlate programmet med en buffer på 24 milliarder euro, som vil dekke finansieringsbehovet de neste 22 månedene og dermed tjene som et effektivt sikkerhetsnett mot alle typer risiko.

Eurogruppen vil i 2032 – basert på oppdatert bærekraftanalyse fra EU-institusjonene – vurdere behovet for ytterligere gjeldslette for å holde bruttofinansieringsbehovet under

---

¹ Eurogruppen drøftet lenge en mekanisme som innebærer justering av profilen for tilbakebetaling av lån og lånerentene fra ESM dersom den aktuelle BNP-veksten avviker negativt eller positivt fra den som er lagt inn i analysene over bærekraftige offentlige finanser (den såkalte «franske modellen»). Denne ble byttet ut med en ordning som gir betydelig gjeldslette i en tidlig fase.

terskelverdiene på hhv. 15 og 20 pst. av BNP. Ytterligere gjeldslette forutsetter imidlertid at kravene til budsjettutvikling overholdes.

Hellas på sin side forpliktet seg til å bevare resultatene av programmet. Dette omfatter å ferdigstille alle vedtatte reformer i det økonomiske tilpasningsprogrammet og fortsette å gjennomføre reformer med sikte på å øke vekstpotensialet. I denne sammenheng ble også ferdigstillelsen av den greske regjeringens vekststrategi ønsket velkommen. Eurogruppen gjentok sin forpliktelse om å støtte Hellas og den greske befolkningen i reformbestrebelsene for å komme tilbake til bærekraftig vekst.

I Eurogruppens skriftlige uttalelse om ferdigstillelsen av programmet uttrykkes det bekymring for de pågående rettssakene i Hellas mot EU-eksperter i tidligere tilpasningsprogram og den tidligere lederen for det greske statistikkbyrået for angivelig å ha forfalsket budsjettstatistikk. Den aktuelle statistikken er senere blitt validert av Eurostat. EU-institusjonene ble bedt om å følge opp sakene.

Eurogruppens skriftlige uttalelse ligger [her](#).

Kommentarer

Formålet med å gi hele ti års utsettelse med avdrags- og rentebetalinger er å søke å skape interesse blant investorer for å investere i Hellas. Samtidig var det et forsøk på å tilfredsstille IMF's krav. IMF's administrerende direktør Lagarde uttrykte etter møtet at organisasjonen er fornøyd med de mellomlangsigtede tiltakene, men har fortsatt reserveringer mht. den langsiktige bærekraften av Hellas' offentlige finanser. Hun stilte seg positiv til at Eurogruppen vil ha en ny gjennomgang av den langsiktige bærekraften av greske finanser i 2032. IMF vil uansett fortsatt ta aktiv del i overvåkingen av utviklingen i Hellas sammen med EU-institusjonene.

Markedene reagerte positivt på enigheten i Eurogruppen. Renten på 10-årige statsobligasjoner falt markert og har siden blitt liggende i intervallet 3,9-4,1 pst. Nivået har kun vært lavere i noen få dager i månedsskiftet april/mai i år (3,8-3,9 pst.), som er det laveste nivået siden 2006.

Etter Eurogruppens møte har finansminister Tsakalotos og kommissær Moscovici antydnet muligheten for å fravike vedtak om pensjonsinnstramminger (2019) og skatteskjerpelser (2019 og 2020). Eurogruppens formann Centeno og ESM-direktør Regling har bestemt avvist dette. For kreditorene er disse reformene, som er viktige for å stramme opp pensjonssystemet og sikre budsjettutviklingen, ufravikelige.

IMF's artikkel IV-konsultasjon av euro-området

IMF's administrerende direktør presenterte konklusjonene i art. IV-konsultasjonen med følgende hovedpunkter:

- Den økonomiske veksten i euroområdet vil avta noe fra toppåret 2017, men er fortsatt bredt basert med økende sysselsetting. IMF ventes å foreta en svak nedjustering av april-anslaget på 2,4 pst. for 2018 ved oppdateringen av World Economic Outlook i juli.
- Risikoen for utviklingen er i første rekke knyttet til handelsspenninger og økt fare for hard brexit i lys av manglende fremdrift i forhandlingene.

- Euroland må utnytte den solide vekstperioden til å bygge ned offentlig gjeld og bygge opp finanspolitiske buffere samt å gjennomføre strukturreformer, særlig i produkt- og arbeidsmarkedene.
- Land som Tyskland og Nederland bør søke å redusere sine store overskudd på driftsbalansen med utlandet gjennom å investere i offentlig transport, utdanning mv.
- IMF er enig i at ECB holder signalrentene lave godt utover desember 2018 når obligasjonskjøpene er planlagt avsluttet.
- Banksektoren i euroområdet har styrket seg og andelen misligholdte lån har avtatt de siste årene, men det er betydelig usikkerhet knyttet til banksektoren i enkelte land. Disse må prioritere høyt å redusere innslaget av misligholdte lån. Nivået på misligholdte lån som andel av totale utlån i det enkelte medlemsland bør komme under 5 pst.
- Lagarde gjennomgikk også IMF's anbefalinger for å styrke ØMU, som ikke er vesensforskjellig fra Kommisjonens: 1) Styrke kapitalmarkedet gjennom arbeidet med kapitalmarkedsunionen for å lette tilgangen til finansiering for næringslivet i euroområdet, 2) Ferdigstille bankunionen, både med felles offentlig sikkerhetsnett for bankkrisehåndteringsfondet og etableringen av en felles bankinnskuddsgarantiordning og 3) en finanspolitisk kapasitet for å møte økonomiske sjokk i enkeltland («rainy day fund»). Samtlige euroland skal betale inn 0,35 pst. av BNP til fondet. IMF's forslag har begrensninger mht. til størrelse og varighet på utbetalinger til enkeltland. Det er også satt som betingelse at vedkommende land oppfyller kravene til finanspolitikk i Stabilitets- og vekstpakten.

Oppdatert budsjettplan for Spania

Spanias budsjettplan for 2018, som iht. regelverket ble sendt til Kommisjonen innen 15. oktober 2017, var basert på videreføring av gjeldende politikk. Under gjennomgangen av eurolandenes budsjettplaner i desember ba Eurogruppen om at planen for Spania ble oppdatert så raskt som mulig.

Spania oppdaterte budsjettplanen samtidig med innsendelse av stabilitetsprogrammet 30. april i år².

Spanske myndigheter anslår at budsjettunderskuddet reduseres fra 3,1 pst. av BNP i 2017 til 2,2 pst. av BNP i 2018. Samtidig avtar gjeldsgraden fra 98,3 til 97,0 pst. av BNP. Dersom underskuddet faktisk kommer under terskelverdien på 3 pst. av BNP i år, vil underskuddprosedyren mot Spania, som det siste landet, bli hevet neste vår når regnskapstallene er validerte av Eurostat.

Kommisjonens anslag viser at budsjettunderskuddet i 2018 blir redusert til 2,6 pst. av BNP. Kommisjonens anslag innebærer at landets strukturelle budsjettunderskudd (renset for engangsforhold og konjunkturer) vokser i en periode med BNP-vekst godt over trendveksten. Spanias egne beregninger viser bare en svak bedring av det strukturelle underskuddet. Kravet til budsjettkonsolidering for land i underskuddprosedyre er 0,5 pst. av BNP.

---

² Budsjettplanen ble innsendt av Rajoy-regjeringen. Landets nye statsminister, Pedro Sánchez bekreftet ved tiltredelsen i juni at hans regjering vil stå ved det vedtatte budsjettet.

Kommisjonen minner om oppfordringen i de landspesifikke anbefalingene for 2017 om at Spania må styrke rammeverkene for finanspolitikken og offentlige innkjøp.

Eurogruppen uttrykte i sin uttalelse at den støtter Kommisjonens syn på at Spanias budsjettplan for 2018 «i hovedsak oppfyller» kravene i Stabilitets- og vekstpakten. Spania ble «invitert» til å sikre at Stabilitets- og vekstpakten overholdes, og Eurogruppen ønsket velkommen finansminister Nadia Calvino forpliktelse om å gjennomføre nødvendige tiltak.

Spanias nye finansminister Nadia Calvino (t.v.) Foto: European Union

Postprogramgjennomgang av Kypros

EU-institusjonene gjennomførte 19.-23. mars i år den fjerde post-programgjennomgangen av kypriotisk økonomi siden det økonomiske tilpasningsprogrammet ble avsluttet i mars 2016. Formålet med denne typen gjennomganger er å vurdere om det er risiko for at vedkommende land ikke vil kunne tilbakebetale lån mottatt under programmet. Gjennomgangen var samordnet med IMF's postprogramoppfølging.

Den sterke økonomiske veksten i Kypros fortsetter og er bredt basert, sysselsettingsveksten er sterk og arbeidsledigheten faller raskt. Samtidig viser offentlige finanser overskudd. EU-institusjonene advarer imidlertid mot å gjennomføre varige økninger på budsjettets utgiftsside med utgangspunkt i dagens forbigående høye statsinntekter.

EU-institusjonene er særlig bekymret for at reduksjonen i andelen misligholdte lån av totale utlån (som per 3. kvartal 2017 fortsatt utgjorde 32 pst.) skjer i et for lavt tempo. Postprogramrapporten understreket viktigheten av at betalingskulturen i landet må bedres og at myndighetene gjennomfører lovendringer for blant annet å etablere et

annenhåndsmarked for misligholdte lån. I tillegg til dette anbefales myndighetene blant annet å gjennomføre reformer i offentlig sektor, kostnadseffektive reformer i helsesektoren samt legge til rette for næringsvirksomhet og vekstvennlige investeringer for å styrke vekstpotensialet og budsjettutviklingen på lengre sikt.

Eurogruppen fikk en orientering om postprogramgjennomgangen og kunne konstatere at risikoen fortsatt er lav for at lånene fra ESM ikke vil bli tilbakebetalt.

Eurogruppens arbeidsprogram

Eurogruppens arbeidsprogram for 2. halvår 2018 ble vedtatt uten diskusjon.

Arbeidsprogrammet omfatter følgende prioriterte oppgaver:

- Fortsatt arbeid med reformer som kan bidra til medlemslandenes langsiktige vekst og sysselsetting. Dette vil blant annet omfatte tiltak som skal styrke euroområdet og det enkelte lands økonomiske robusthet.
- Fortsatt nøye følge medlemslandenes arbeid for å sikre en sunn finanspolitikk, samt budsjettsituasjonen for euroområdet som helhet. I 2. halvår innebærer dette blant annet den årlige gjennomgangen av eurolandenes budsjettplaner i desember.
- Fortsatt postprogramovervåking av Spania, Portugal, Irland og Kypros. I tillegg kommer den forsterkede overvåkingen av Hellas etter at det økonomiske tilpasningsprogrammet avsluttes 20. august i år.
- Fortsatt oppmerksomhet rettet mot finansiell stabilitet i euroområdet, herunder styrking av bankunionen. Dette innebærer blant annet høring av lederen for SSM (euroområdets felles tilsyn) og rapportering fra lederen for SRB (krisefinansieringsmyndighetens styre), samt samordning før internasjonale møter i økonomiske fora.
- Følge opp (i Eurogruppen eller EU-27-format) Eurotoppmøtets konklusjoner 29. juni og forberede nytt Eurotoppmøte i desember.

Finansministerkollegaene Vranicar Erman fra Slovenia og Dana Reizniece-Ozola fra Latvia.
Foto: European Union

Eurogruppen i 27-format 21. juni

Diskusjonen var i sin helhet viet til forberedelser til Eurotoppmøtet i juni. Temaene var som vanlig ferdigstilling av bankunionen og ESMs (euroområdetets krisefinansieringsmekanisme) fullmakter, men også fremtidig eurobudsjett ble diskutert.

To dager før Eurogruppens møte hadde Frankrike og Tyskland blitt enige om den såkalte Meseberg-erklæringen om «Renewing Europe's promises of security and prosperity». Denne inneholder blant annet felles syn på tiltak for å styrke ØMU. Erklæringen ligger [her](#).

Enigheten mellom Frankrike og Tyskland omfatter ESMs rolle som offentlig sikkerhetsnett for bankunionens felles krisehåndteringsfond (SRF) med en kredittlinje som omtrent svarer til krisehåndteringsfondets størrelse (55-60 milliarder euro). Dersom det er gjennomført tilstrekkelig risikoreduksjon, tas det til orde for tidligere iverksettelse av sikkerhetsnettene enn i 2024, som er gjeldende frist. Nøytralitet i systemet skal særlig sikres gjennom tilbakebetaling til ESM via ekstraordinære ex-post bidrag fra banksektoren i tre år, med mulig forlengelse med to år.

Videre er de to landene enige om tiltak for å styrke ESMs rolle i utformingen og overvåkingen av økonomiske tilpasningsprogram i samarbeid med Kommisjonen og ECB samt delta i kriseforebygging med en forebyggende kredittlinje til vedkommende land mv. Frankrike og Tyskland er enige om at ESM inntil videre fortsetter som mellomstatlig organ, men inngå i EUs rammeverk på et senere tidspunkt.

Tyskland og Frankrike er også enige om at arbeidet med å etablere et veikart for å starte politiske forhandlinger om EDIS kan påbegynnes etter Eurotoppmøtet i juni.

I Meseberg-erklæringen tas det også til orde for et eurobudsjett fra 2021 for å styrke konkurransevnen, konvergensen og stabiliteten i euroområdet. Eurobudsjettet, som må ses i sammenheng med forhandlingene om neste flerårige finansielle ramme (MFF 2021-27), vil bli finansiert ved nasjonale bidrag, allokering av skatteinntekter og fra EU-budsjettet. Frankrike og Tyskland vil etablere en arbeidsgruppe som skal utarbeide konkrete forslag innen eurotoppmøtet i desember i år. Budsjettets størrelse ble ikke omtalt i erklæringen. Som kjent, ønsker president Macron et klart større budsjett enn Merkel.

Mange av innspillene i Meseberg-erklæringen om bankunionen og ESM er i tråd med tidligere diskusjoner i EU-27-format.

Eurogruppen er enig om at ESM skal tjene som sikkerhetsnett for bankunionens felles bankkrisehåndteringsfond (SRF) før 2024 dersom det gjøres betydelige fremskritt i arbeidet med risikoreduksjon i banksektoren. En del avklaringer gjenstår fortsatt, som blant annet beslutningssystemet ved utbetaling fra sikkerhetsnettene. Det er heller ikke enighet om alle risikoreduksjonsindikatorer som må oppfylles før sikkerhetsnettene kan etableres og EDIS kan iverksettes. Det er imidlertid enighet om at arbeidet med å etablere et veikart for politiske forhandlinger om EDIS kan starte.

Eurogruppen var enig om at ESM skal spille en aktiv rolle i å utforme og overvåke økonomiske tilpasningsprogram for euroland. Det er imidlertid fortsatt uenighet om en del andre elementer i arbeidet for å styrke ESM, blant annet knyttet til omstrukturering av kriselands statsgjeld.

Sveriges finansminister Magdalena Andersson i samtale med kollega Wopke Hoekstra fra Nederland
Foto: European Union

Nederland, de nordisk-baltiske landene, Irland, Belgia, Luxembourg, Malta og Østerrike var uenige i at Eurogruppen nå skulle støtte Meseberg-erklæringens formuleringer om en finanspolitisk stabiliseringsfunksjon for euroområdet. En rekke av disse landene mener at en stabiliseringsfunksjon er overflødig dersom landene overholder Stabilitets- og vekstpaktens finanspolitiske regelverk. Andre trakk frem at det er for tidlig å konkludere at det er behov for en slik funksjon før saken var nærmere utredet. Formann Centenos oppsummering fra møtet og hans [brev til Rådspresident Tusk](#) holder spørsmålet om eurobudsjett åpent.

Dagen etter skrev Nederlands finansminister Hoekstra på vegne av de tolv landene brev til Eurogruppens formann for å understreke synspunktene.

Eurogruppen la opp til å arbeide videre med de utestående elementene i ESMs mandat og bankunionen med sikte på å forberede et nytt Eurotoppmøte i desember 2018.

Eurotoppmøte i EU-27-format 29. juni

Eurotoppmøte 29. juni ga, som ventet, støtte til det pågående arbeidet i Eurogruppen med å ferdigstille bankunionen og styrke eurolandenes krisefinansieringsmekanisme (ESM). ESM vil utgjøre det offentlige sikkerhetsnett for bankenes felles krisehåndteringsfond. Eurogruppen skal utarbeide det nærmere opplegget for sikkerhetsnett og øvrige elementer i styrkingen av ESM til Eurotoppmøtet i desember i år. Diskusjonen under denne delen dreide seg som forventet om sør-europeiske lands misnøye med Nord-Europas krav om at risikoen i sektoren i en del land må styrkes før risiko kan deles i form av felles innskuddsgarantiordning (EDIS) mv. Eurogruppen skal arbeide videre med et veikart for når politiske drøftinger om EDIS kan begynne.

I erklæringen fra møtet ble det tatt inn en henvisning til at lederne ønsket nasjonale bidrag, herunder den fransk-tyske Meseberg-erklæringen, velkommen. Diskusjonen på dette punktet under møtet var konsentrert om formålet med en evt. finanspolitisk stabiliseringsfunksjon, der det var enighet om at den måtte bidra til å håndtere asymmetriske økonomiske sjokk. Også disse problemstillingene vil bli forhandlet videre i Eurogruppen/EU-27-format med sikte på en ny diskusjon under Eurotoppmøtet i desember.

Under pressekonferansen etter møtet understreket Kommissjonspresident Juncker behovet for et eurobudsjett med henvisning til de økonomiske sjokkene som rammet Spania, Portugal og Irland under finanskrisen. Uttalelsen fra Eurotoppmøtet ligger [her](#).

Tysklands finansminister Olaf Scholz i samtale med sentralbanksjef Mario Draghi fra ECB.
Foto. European Union

ECOFIN 22. juni

ECOFIN drøftet flere merverdiavgiftssaker, felles innskuddsgarantiordning, oversikt over arbeid med finansmarkedsregelverk, direktivet om insolvens, omstrukturering og ny mulighet, landspesifikke anbefalinger for den økonomiske politikken, prosedyrer iht. Stabilitets- og vekstpakten samt konvergensrapporter.

Pressemelding og relevante dokumenter ligger på Rådets [møteside](#).

Vladislav Goranovs siste møte som ECOFIN-formann for denne gangen. Foto: European Union

Merverdiavgift

ECOFIN godkjente avtalen mellom Norge og EU om administrativt samarbeid på merverdiavgiftsområdet. Dette innebærer at alle formaliteter er gjennomført både på EU-siden og på norsk side. Det er forventet at avtalen trer i kraft 1. september 2018.

Videre vedtok ECOFIN et *permanent* minimum for standardsatsen i merverdiavgiften på 15 pst. Helt siden EUs merverdiavgiftsregler ble innført i 1983 har det vært en minimumssats på 15 pst. Minimumssatsen ble sist forlenget i mai 2016. Når minimumssatsen nå gjøres permanent, vil det ikke lenger være nødvendig å ta stilling til nivået 2. hvert år.

I tillegg hadde ECOFIN to merverdiavgiftssaker på dagsorden 22. juni: 1) Styrket administrativt samarbeid, og 2) «Quick fixes» og hjørnesteiner.

Administrativt samarbeid

ECOFIN oppnådde politisk enighet om [regler som styrker det administrative samarbeidet i merverdiavgiftssaker](#). De nye reglene vil bl.a. legge det til rette for samordnet kontroll og revisjon i flere medlemsstater. Videre gis Eurofisc videre fullmakter til informasjonsdeling og

samarbeid med andre EU-organer (OLAF, Europol og EPPO) for å avdekke og forfølge forsøk på svindel. Reglene inneholder også særlige bestemmelser som skal ramme «missing trader fraud», karusellsvindel og svindel i forbindelse med kjøp og salg av bruktbiler.

[Komisjonens forslag](#) ble lagt fram 30. november 2017 og ble også diskutert av ECOFIN 25. mai. Da gikk ikke forslaget enstemmig igjennom fordi Frankrike ønsket å avklare enkelte forhold rundt deltakelse i kontroller initiert av en annen medlemsstat. Forslaget ble [behandlet og vedtatt](#) av Europaparlamentet 3. juli med stort flertall (568 stemmer for, 56 mot og 56 avholdende). Rådet vil nå vedta reglene uten ytterligere diskusjon.

«Quick fixes» og hjørnестener

ECOFIN diskuterte Komisjonens forslag av 4. oktober 2017 om «quick fixes» og hjørnестener for EUs endelige merverdiavgiftssystem. Forslaget etablerer destinasjonsprinsippet i merverdiavgiften (beskatning i forbrukslandet), noe som særlig vil ha betydning for grenseoverskridende B2B-transaksjoner. Videre etableres One-Stop-Shop og betegnelsen «godkjent avgiftspliktig person» introduseres for merverdiavgiftspliktige aktører som oppfyller visse vilkår og som dermed kan benytte seg av enkelte forenklede regler. De fire «quick fixene» skal sikre like regler på viktige områder og dermed demme opp for merverdiavgiftssvindel (konsignasjonlager, transaksjoner i kjede, momsregistreringsnumre og bevisbyrde). «Quick fixene» skal virke frem til EUs «definitive VAT system» trer i kraft.

Medlemslandene har forhandlet Komisjonens forslag i rådets arbeidsgruppe for indirekte skatt, og til ECOFIN-møtet forelå det et [kompromissforslag](#) fra det bulgarske formannskapet. Etableringen av «godkjent avgiftspliktig person» er tatt ut i kompromissteksten, noe som skyldes at enkelte medlemsland har vært bekymret for økte administrative kostnader for skattemyndighetene. Andre medlemsland har vært bekymret for at to parallelle sett av merverdiavgiftsregler (ett for de godkjente aktørene og ett for alle andre), kan føre til flere feil og nye svindelmuligheter. Behandlingen av forslaget om «godkjent avgiftspliktig person» utsettes derfor til behandlingen av Komisjonens forslag til teknisk revisjon av merverdiavgiftsdirektivet, som ble lagt frem 25. mai 2018. Uten «godkjent avgiftspliktig person» vil de foreslåtte «quick fixene» gjelde for alle merverdiavgiftspliktige.

I forhandlingene i Rådet har en gruppe land også foreslått en femte «quick fix» for kostnadsdelingsarrangementer for selvstendige grupper, noe som kan ha særlig betydning for finansiell sektor. Slike arrangementer kan etter den femte «quick fixen» fritas fra merverdiavgift, både for innenlandske og grensekryssende transaksjoner. Artikkel 132 nr. 1 i direktiv 2006/112 fritar på bestemte vilkår tjenester tilbudt av selvstendige grupper som driver ikke-avgiftspliktig virksomhet, fra merverdiavgift. Imidlertid avga EU-domstolen 21. september 2017 (sak [C-616/15](#)) en avgjørelse som innebærer at fritaket utelukkende kan benyttes av selvstendige grupper som driver aktiviteter av allmenn interesse. Selvstendige grupper av virksomhet innenfor finansiell sektor er etter dommen ikke omfattet av fritaket. Den femte «quick fixen» vil ev. innebære at dommens virkning oppheves slik at finansiell sektor igjen kan omfattes av fritaket, og samtidig vil fritaket utvides slik at det også omfatter grensekryssende transaksjoner.

I ECOFIN-møtet var det ikke mulig å oppnå enstemmighet om forslaget på grunn av uenighet om den femte «quick fixen» om selvstendige grupper. Komisjonen ved Kommissær Moscovici påpekte at den femte «quick fixen» kan skade det indre markedet, at det er usikkert om den er i overensstemmelse med prinsippet om fri etablering og at den har lite å gjøre med Komisjonens opprinnelige regelverksforslag. Mange medlemsland mener at den

femte «quick fixen» er for dårlig utredet. Sverige og Danmark mener dessuten at den kan skape nye muligheter omgåelse, særlig om fritaket omfatter grensekryssende transaksjoner. Dersom en selvstendig gruppe av finansielle virksomheter flytter aktiviteter til et annet EU-land, kan gruppen unngå å betale lønnsavgift, [skriver det danske finansministeriet](#). I ECOFIN-møtet insisterte imidlertid Frankrike og Italia på den femte «quick fixen» og kunne ikke støtte et kompromissforslag med de opprinnelig fire «quick fixene» og en plan for videre utredning av merverdiavgiftsforholdene for finansiell sektor. ECOFIN-formann Goranov konkluderte at det ikke forelå enstemmighet. Forslaget vil dermed forhandles videre under Østerrikes formannskapsperiode 2. halvår 2018.

Felles innskuddsgarantiordning i bankunionen (EDIS)

Forslaget om EDIS ble fremmet 24. november 2015.

Arbeidet med EDIS skjer iht. ECOFINs kjøreplan for det videre arbeidet med bankunionen (risikoreduksjon og risikodeling) fra juni 2016.

Mot slutten av hvert EU-formannskaps presenteres en fremdriftsrapport om arbeidet med EDIS samt om risikoreduksjon og andre tiltak knyttet til bankunionen. Problemstillingene behandles fortsatt i en teknisk arbeidsgruppe, som har hatt fire møter i Bulgarias formannskapsperiode.

ECOFIN tok formann Goranovs orientering om fremdriftsrapporten til etterretning.

Oppdatering om arbeidet med finansmarkedsregelverk

ECOFIN-formann Goranov orienterte om pågående arbeid:

- Kommissjonens pakke fra november 2016 for å styrke bankenes motstandskraft: ECOFIN vedtok Rådets forhandlingsposisjon 25. mai. Etter at Europaparlamentet vedtok sin forhandlingsposisjon 19. juni, starter trilogien opp i juli.
- Den første trilogien om EMIR REFIT (forenklinger i rapporteringer mv.) finner sted 4. juli etter at ECON fastla Parlamentets posisjon 12. juni. Rådet vedtok sin posisjon i desember 2017.
- Rådet hadde tidligere samme uke blitt enig om forhandlingsmandatet for en forordning om pan-europeisk individuelt pensjonsprodukt (PEPP), men vil komme tilbake til deler av forslaget. Trilogien ventes å starte i september. Kommissjonens visepresident Dombrovskis uttrykte skuffelse over at Rådets posisjon var mindre «europeisk» enn i det opprinnelige forslaget i og med at man hadde fjernet kravet om delkonto i alle medlemslandene. Dette kan føre til at markedsaktørene begrenser aktiviteten til de største og mest lukrative markedene.
- Rådet har også kommet til enighet om forhandlingsmandatet for grenseoverskridende distribusjon av kollektive investeringsfond.

I tillegg arbeides det aktivt med flere andre regelverksforslag fra Kommissjonen.

Listen over rettsakter til behandling i Rådet og Europaparlamentet ligger [her](#).

ECOFIN tok orienteringen til etterretning.

Hjertelig gjensyn mellom Belgias finansminister Johan van Overtveldt og ex-kollega Luis de Guindos, nå visepresident i ECB. Foto: European Union

Direktivet om insolvens, omstrukturering og ny mulighet

Kommisjonen la 22. november 2016 frem direktivforslag om insolvens, omstrukturering og ny mulighet. Direktivforslaget er en viktig del av arbeidet med kapitalmarkedsunionen og EUs strategi for det indre markedet. Forslaget er begrunnet med at for mange levedyktige bedrifter med finansielle problemer ender opp med likvidasjon, som kunne vært unngått med en tidlig omstrukturering. Samtidig får for få gründere en ny mulighet. Initiativet skal dermed bidra til økte investeringer, økonomisk vekst og jobbskaping i EU.

Direktivforslaget vil også ha betydning for risikoreduksjon i bankunionen og utviklingen i omfanget av misligholdte banklån.

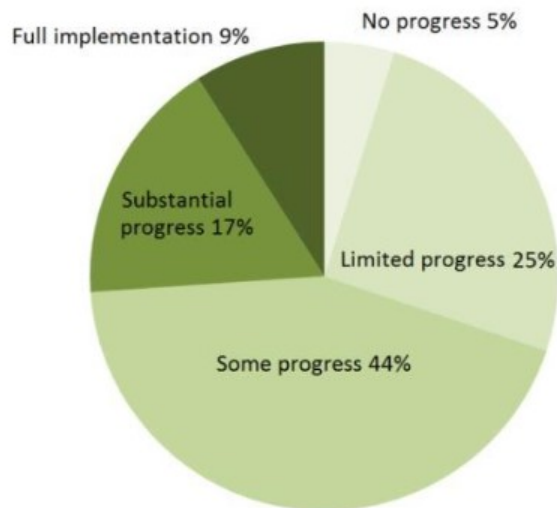
Forhandlingene om direktivet skjer i regi av Rådet for justis- og innenriksaker.

ECOFIN-formann Goranov orienterte om utviklingen i arbeidet med direktivforslaget. Rådet kom 4. juni til enighet om deler av forhandlingsposisjonen. Målet er å nå en endelig forhandlingsposisjon i oktober. Hovedprinsippene i Kommisjonens forslag er beholdt, men Rådets posisjon legger opp til større fleksibilitet for medlemslandene i gjennomføringen av direktivet. Europaparlamentet ventes å stemme over sin forhandlingsposisjon innen sommerferien.

Det europeiske semesteret – landspesifikke anbefalinger

Som siste del av det europeiske semesteret skal Rådet vedta landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken. Kommisjonens utkast til

anbefalinger vurderes av hhv. ECOFIN og EPSCO (Rådet for sysselsetting, sosialpolitikk, helse og forbrukerspørsmål) forut for Det europeiske råds møte og vedtas formelt av ECOFIN etter at toppmøtet har sluttet seg til dem. Samtlige land unntatt programlandet Hellas får slike anbefalinger. Kommisjonens meddelelse om de landspesifikke anbefalingene for 2018-19 ligger [her](#).

I meddelelsen gir Kommisjonen en oversikt over gjennomføringen av de landspesifikke anbefalingene. Gjennomføringen av anbefalingene i det aktuelle året er meget svak og avtakende, mens gjennomføringsgraden over tid er klart bedre. Dette reflekterer det faktum at reformarbeid tar tid. Figuren nedenfor gir en oversikt over medlemslandenes gjennomføring av anbefalingene som er gitt i perioden 2011-17:

Gjennomføringsgraden har vært høyest innenfor finansielle tjenester og arbeidsmarkeds-politikk, mens anbefalingene om å utvide skattegrunnlaget samt innenfor helse og omsorg har vært lavest. Målt som gjennomføring det enkelte år har også styrking av den langsiktige bærekraften i offentlige finanser, herunder pensjonsreformer, vært lavt.

I utkastet til landspesifikke anbefalinger for 2018-19 tas det utgangspunkt i EUs overordnede retningslinjer for den økonomiske politikken (identifisert i den årlige vekstundersøkelsen, fremlagt ved oppstarten av det europeiske semesteret i november 2017) samt landvise utfordringer identifisert i Kommisjonens landrapporter (mars 2018) og hvordan disse følges opp i de nasjonale reformprogrammene og stabilitets- (euro) og konvergensprogrammene (øvrige land). Anbefalingene til det enkelte euroland reflekterer også anbefalingene ECOFIN ga til euroområdet i januar (og godkjent av Det europeiske råd i mars). I tillegg får elleve land anbefalinger om å korrigere ulike former for makroøkonomiske ubalanser, slik de er blitt identifisert i en egen prosedyre.

De landspesifikke anbefalingene er nå konsentrerte om det enkelte lands mest sentrale politikutfordringer. Antallet anbefalinger er om lag halvert fra 150 for noen år siden. Medlemsland som står overfor mer presserende og/eller omfattende utfordringer, som land med alvorlige ubalanser, får flere og mer omfattende anbefalinger enn andre land.

De aller fleste land har fått anbefalinger om *finanspolitikken*. I og med at de fleste landene nå er i den forebyggende delen av Stabilitets- og vekstpakten, er anbefalingene rettet mot å

bruke den økonomiske vekstperioden til strukturell konsolidering mot det mellomlangsigte målet om nær budsjettbalanse og bygge ned offentlig gjeld. Tyskland og Nederland, som overoppfyller det langsiktige budsjettmålet, anbefales å bruke handlingsrommet til å øke offentlige og private investeringer i infrastruktur, FoU, innovasjon og utdanning med sikte på å øke vekstpotensialet. Anbefalingene om finanspolitikk reflekterer den generelle anbefalingen til euroområdet om fortsatt konsolidering der det er nødvendig og å utnytte det finanspolitiske rommet til investeringer i land med handlingsrom.

På skatteområdet får en del land anbefaling om redusere *skattebyrden* på arbeid (bl.a. Tyskland og Italia), utvide skattegrunnlaget (bl.a. Italia), øke effektiviteten og investeringsincentivene (bl.a. Frankrike og Tyskland) og styrket skatteoppkreving (bl.a. Bulgaria og Romania). I en rekke rapporter (bl. a. Belgia, Irland, Luxembourg, og Nederland) omtales at skattesystemene legger til rette for aggressiv skatteplanlegging, men ingen land har fått konkrete anbefalinger om å gjennomføre tiltak for å fjerne disse mulighetene.

Det er relativt få anbefalinger vedr. *finanssektoren*. Flest anbefalinger gjelder nedbygging av misligholdte lån (bl.a. Irland, Italia og Kypros) styrking av finanstilsynet ((bl.a. Bulgaria, og Kypros). Irland, Nederland, Sverige og Storbritannia blir oppfordret til å fjerne flaskehalsen i boligmarkedet for dermed å redusere risikoen for at utviklingen i boligmarkedet skal bli en trussel for finansiell stabilitet.

Situasjonen i *arbeidsmarkedene* i EU har bedret seg betydelig de siste årene, men flere land har fortsatt høy arbeidsledighet. Kommisjonen anbefaler Belgia, Frankrike og Østerrike å styrke integreringen av innvandrere i arbeidsmarkedet. En del land, herunder Italia og Polen, anbefales å gjennomføre tiltak for å redusere sysselsettings- og lønnsgapet mellom kjønnene, mens bl.a. Spania, Nederland og Polen får anbefalinger som sikter mot å redusere segmenteringen i arbeidsmarkedet.

Kommisjonen legger økende vekt på *sosial eksklusjon* i anbefalingene. En rekke land anbefales å gjennomføre tiltak for å høyne kvaliteten og redusere frafallet fra skole og utdanning (bl.a. Spania, Portugal og Polen), styrke det sosiale sikkerhetsnett (bl.a. Spania, Ungarn og de baltiske landene) samt styrke adgangen til og kvaliteten i helsevesenet (bl.a. Finland og Romania).

Kommisjonen gir også anbefalinger til et flertall av medlemslandene om å gjennomføre tiltak for å bedre næringslivsklimaet og offentlig administrasjon med sikte på å styrke *produktiviteten*. Dette omfatter tiltak for å øke investeringer i FoU, styrke samarbeidet mellom universitetene og næringslivet, fremme investeringer i nettverksindustrier, redusere regulering av tjenestenæringene, bedre næringslivets tilgang til finansiering, reformer i offentlig administrasjon og bekjempe korrupsjon.

I ECOFIN fremførte noen land misnøye med omtalen av eget land på enkelte punkter. Dette gjeldt blant annet Polen, som mente at koblingen mellom rettsstaten og det europeiske semesteret var feil. Visepresident Dombrovskis parerte dette ved å uttale at et uavhengig rettsvesen er viktig for investeringene i medlemslandene. Dombrovskis uttrykte også bekymring for den lave gjennomføringen av anbefalingene det siste året. Han oppfordret ministrene til å gjøre mer for å bygge opp økonomienes motstandskraft mens den økonomiske veksten fortsatt er solid.

ECOFIN-formann Goranov oppsummerte med at det var enighet om anbefalingene til samtlige land.

Det europeiske råd sluttet seg 28.-29. juni til de landspesifikke anbefalingene. Det europeiske semesteret for 2018 avsluttes med at ECOFIN 13. juli fatter det formelle vedtaket om de landspesifikke anbefalingene.

Gjennomføring av Stabilitets- og vekstpakten

Frankrike

Som følge av det faktiske offentlige budsjettunderskuddet i 2017 på mindre enn 3 pst. av BNP og utsiktene fremover har Kommisjonen anbefalt at underskuddprosedyrene mot Frankrike. Underskuddet ble redusert fra 3,4 pst. av BNP i 2016 til 2,6 pst. av BNP i 2017. Kommisjonen anslo i vårprognosen at underskuddet vil avta til 2,3 pst. av BNP i 2018 for så å øke til 2,8 pst. neste år.

Frankrikes finansminister Bruno Le Maire i dyp konsentrasjon. Foto: European Union

Frankrike ble underlagt Stabilitets- og vekstpaktens underskuddprosedyre (sammen med de fleste øvrige EU-landene) våren 2009 med frist til 2012 for å bringe budsjettunderskuddet under Stabilitets- og vekstpaktens grense på 3 pst. av BNP igjen. Fristen har senere blitt forlenget i tre omganger: første gang høsten 2009 da underskuddet ble anslått å bli langt høyere enn antatt i april og fristen ble forlenget til 2013, deretter i 2013 med forlenget frist til 2015 med å komme under terskelverdien som følge av svak økonomisk utvikling og i 2015 da fristen ble skjøvet til 2017 med begrunnelse at Frankrike hadde gjennomført budsjettkonsolidering, men den svake økonomiske utviklingen gjorde at man likevel ikke oppfylte regelverket.

Frankrikes offentlige gjeld har imidlertid fortsatt å øke gradvis til 97 pst. av BNP i 2017, men ventes å falle svakt i år og neste år.

ECOFIN vedtok å oppheve underskuddprosedyren mot Frankrike. Heretter er kun Spania, som har frist til 2018 med å få underskuddet under 3 pst. av BNP, underlagt prosedyren.

Ungarn

ECOFIN vedtok Kommissjonens utkast til anbefaling til Ungarn om å gjennomføre tiltak for å korrigere et vesentlig avvik fra Stabilitets- og vekstpaktens krav om konsolidering mot det mellomlangsigtede målet om nær budsjettbalanse («prosedyren for vesentlig avvik»). Det aktivitetskorrigerede budsjettunderskuddet steg fra 1,8 pst. av BNP i 2016 til 3,1 pst. i 2017 og ventes å øke videre til 3,6 pst. av BNP i 2018. Ungarn bes om å gjennomføre varige tiltak på utgiftssiden for å nå en bedring i det aktivitetskorrigerede underskuddet for 2018 med 1 pst. av BNP. Ungarn må rapportere om gjennomførte tiltak innen 15. oktober. (Ungarn er i den forebyggende delen av Stabilitets- og vekstpakten ettersom det nominelle budsjettunderskudd er under terskelverdien på 3 pst. av BNP.)

Romania

Romania fikk i juni 2017 en anbefaling om å konsolidere budsjettet i 2017 med 0,5 pst. v BNP for å korrigere et vesentlig avvik fra Stabilitets- og vekstpaktens krav om konsolidering mot det mellomlangsigtede målet om nær balanse. Da dette ikke lå an til å bli oppfylt vedtok ECOFIN i desember en ny anbefaling om å styrke 2018-budsjettet med 0,8 pst. av BNP.

Kommissjonens vurdering er at heller ikke desember-anbefalingen er fulgt opp. Det aktivitetskorrigerede underskuddet ventes i Kommissjonens vårprognose å øke fra 2,1 pst. av BNP i 2016 via 3,3 pst. i 2017 og 3,8 pst. i år til 4,2 pst. av BNP i 2019.

ECOFIN vedtok på dette grunnlag at Romania ikke har gjennomført tilstrekkelige tiltak. Videre ble Kommissjonens utkast til anbefaling om å konsolidere budsjettet med 0,8 pst. av BNP gjennom å sette tak på utgiftsveksten i både 2018 og 2019 vedtatt. Romania har frist til 15. oktober i år med å rapportere om gjennomførte tiltak.

Hvis det ikke gjennomføres tiltak for å konsolidere budsjettet, anslår Kommissjonen at det nominelle budsjettunderskuddet vil overskride Stabilitets- og vekstpaktens terskelverdi på 3 pst. av BNP i år. I så fall ligger det an til at underskuddprosedyren iverksettes.

Kommissjonen hadde også utarbeidet rapporter om Belgia og Italia, som ikke oppfyller Stabilitets- og vekstpaktens gjeldsregel³. Vurderingen er at de to landene ikke har redusert gjelden i tråd med regelverket, men at de ut fra en samlet vurdering av alle relevante faktorer likevel etterlever reglene.

ECOFIN behandlet ikke rapportene ettersom Kommissjonen ikke hadde lagt opp til at Belgia og Italia skulle få anbefalinger iht. Stabilitets- og vekstpakten.

Konvergensrapporter for ikke-euroland

Kommissjonen og Den europeiske sentralbanken (ECB) skal minst annet hvert år legge frem konvergensrapporter om landene som har dispensasjon fra å delta i eurosamarbeidet. Rapportene, som ble lagt frem 23. mai, omfatter Bulgaria, Kroatia, Polen, Romania, Sverige,

---

³ Stabilitets- og vekstpaktens gjeldsregel, som ble innført i 2011, krever at den offentlige gjelden som andel av BNP årlig skal reduseres med 1/20 av gjelden som overstiger referanseverdien på 60 pst. av BNP.

Tsjekia og Ungarn. Danmark og Storbritannia, som har permanente unntak fra å innføre euro, vurderes ikke.

De syv landene som blir vurdert, gjennomgås med utgangspunkt i følgende kriterier: a) offentlig budsjettunderskudd mindre enn 3 pst. av BNP, b) offentlig gjeld lavere enn 60 pst. av BNP, c) prisstigningen (KPI) skal i siste tolv månedersperiode ikke være mer enn 1,5 prosentpoeng over gjennomsnittet av tre euroland med lavest inflasjon, d) de lange rentene skal i siste tolv månedersperiode ikke være mer enn 2 prosentpoeng høyere enn i de samme tre landene med lavest inflasjon, e) oppfylle ERM II-kriteriet om svingninger fra midtkursen/ikke devaluering de siste to årene og f) lovgivning i tråd med blant annet EU-traktens bestemmelser om ECB og sentralbankers uavhengighet.

Ved vurderingen av om et land er beredt til eurosamarbeid tas det også hensyn til landets nivå på markedsintegrasjon, utviklingen i betalingsbalansen, lønnskostnader per produsert enhet og andre prisindekser.

Som det fremgår av figuren nedenfor, oppfylder samtlige syv land kravene om offentlig underskudd og gjeld. Ungarn, Tsjekia og Romania oppfylder ikke prisstigningskriteriet, mens Polen og Romania overskrider rentekriteriet. Ingen land oppfylder ERM-kriteriet. Ifølge Kommisjonens rapport oppfylder kun Kroatia lovgivningskriteriene i f). ECB på sin side mener at landet ikke oppfylder alle kravene om sentralbankuavhengighet.

Tabel 1

Oversikt over landenes oppfylldelse af konvergenskriterierne

	Inflasjon (pct.)	Offentlig saldo ¹	Offentlig gjæld ¹	Lang rente (pct.) ²	Oppfylldelse af ERM II-kriteriet	Lovgivningsforenelighed
Bulgarien	1,4	0,9	25,4	1,4	Deltager ikke	Nej
Kroatien	1,3	0,8	78,0	2,6	Deltager ikke	Ja
Polen	1,4	-1,7	50,6	3,3	Deltager ikke	Nej
Rumænien	1,9	-2,9	35,0	4,1	Deltager ikke	Nej
Sverige	1,9	1,3	40,6	0,7	Deltager ikke	Nej
Tjekkiet	2,2	1,6	34,6	1,3	Deltager ikke	Nej
Ungarn	2,2	-2,0	73,6	2,7	Deltager ikke	Nej
Referenceværdi	1,9	-3,0	60,0	3,2		

Anm.: Grøn markering betyder at kriteriet er opfyldt.

1) Pct. af BNP i 2017.

2) 12 måneders gennemsnit, april 2017 til marts 2018.

3) Rumæniens gennemsnitlige inflationsrate over 12 måneder er lig referenceværdien på 1,9 pct, men den vurderes at stige væsentligt over referenceværdien i de kommende måneder.

Kilde: Kommissionens Konvergensrapport, maj 2018 og ECBs Konvergensrapport, maj 2018.

Hentet fra det danske finansdepartementets samlenotat til ECOFIN-møtet.

ECOFIN tok rapporten til etterretning.

Økonomi – anslag, statistikk og indikatorer

Den økonomiske veksten i både EU28 og euroområdet tok seg i 2017 opp til solide 2,5⁴ pst., som er det høyeste siden 2007. Veksten i sysselsettingen har vært sterkere og arbeidsledigheten lavere enn på mange år. BNP-veksten avtok i 1. kvartal i år. Tillitsindikatorene, som fortsatt holder seg høye, tyder på fortsatt solid vekst.

ECBs oppdaterte anslag

ECBs stab utarbeidet hvert kvartal prognoser på noen makroøkonomiske hovedstørrelser som grunnlag for sentralbankens pengepolitiske beslutninger.

Juni-oppdateringen viste følgende anslag for perioden 2018-20:

	Real GDP ²⁾ (annual percentage changes)				HICP (annual percentage changes)				Unemployment rate (percentage of labour force)			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
euro area	2.5	2.1	1.9	1.7	1.5	1.7	1.7	1.7	9.1	8.4	7.8	7.3

ECBs anslag for BNP-veksten i 2018 og 2019 ligger hhv. 0,2 og 0,1 prosentpoeng lavere enn Kommisjonens vårprognose fra mai, mens prisveksten er anslått svakt høyere. Det er små forskjeller i anslagene for arbeidsledighet. Kommisjonen har ikke gitt anslag for 2020.

BNP-utviklingen i 1. kvartal 2018

Eurostats oppdaterte estimat viser at sesongjustert [BNP-vekst i 1. kvartal 2018](#) var 0,4 pst. i både euroområdet og EU28. Dette er uendret fra tidligere estimater. Dette er en klar avmatning fra 0,7 pst. for begge aggregater i de tre foregående kvartalene.

Veksten i BNP fra samme kvartal året før var 2,5 pst. i euroområdet og 2,4 pst. i EU28. I 4. kvartal var firekvartalersveksten i euroområdet 2,8 pst.

Growth rates of GDP in volume

(based on seasonally adjusted* data)

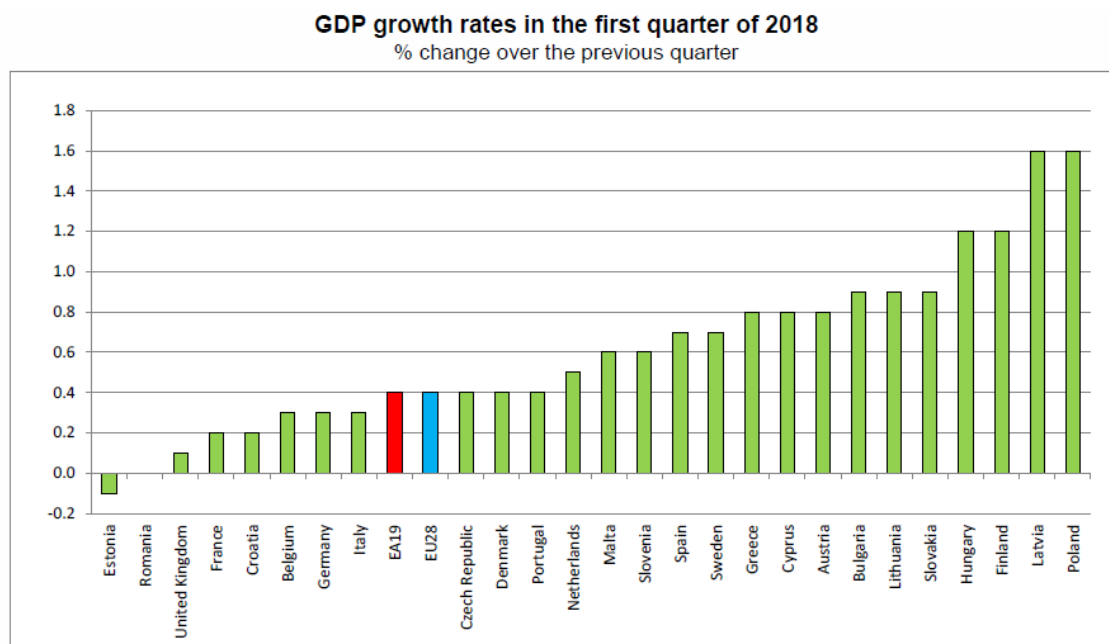
	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	2017			2018	2017			2018
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
EA19	0.7	0.7	0.7	0.4	2.5	2.8	2.8	2.5
EU28	0.7	0.7	0.7	0.4	2.5	2.8	2.7	2.4

Kilde: Eurostat

Som det fremgår av tabellen nedenfor er varierer BNP-veksten i 4. kvartal betydelig mellom land. Romania og Latvia har sterkest vekst med 1,6 pst. (kvartal-kvartal). De store landene trekker ned: Storbritannia med 0,1 pst., Frankrike med 0,2 pst. samt Tyskland og Italia med 0,3 pst.

⁴ OECD og ECB i mai-juni bruker 2,5 pst., mens Kommisjonens vårprognose fra mai i år opererer med 2,4 pst.

BNP-veksten fra tilsvarende kvartal året før er sterkest i Polen, Slovenia og Latvia med 5 pst. De store landene trekker også her ned gjennomsnittet, særlig Storbritannia med 1,2 pst. og Italia med 1,4 pst. Kun Danmark hadde negativ vekst med -0,5 pst.

Ireland and Luxembourg: data not available for the first quarter of 2018.

Kilde: Eurostat

Tilliten blant bedrifter og forbrukere

[Komisjonens brede tillitsindikator \(Economic Sentiment Indicator – ESI\) for euroområdet](#) var i juni 2018 om lag uendret fra måneden før, mens den falt med 0,6 pst. for EU28.

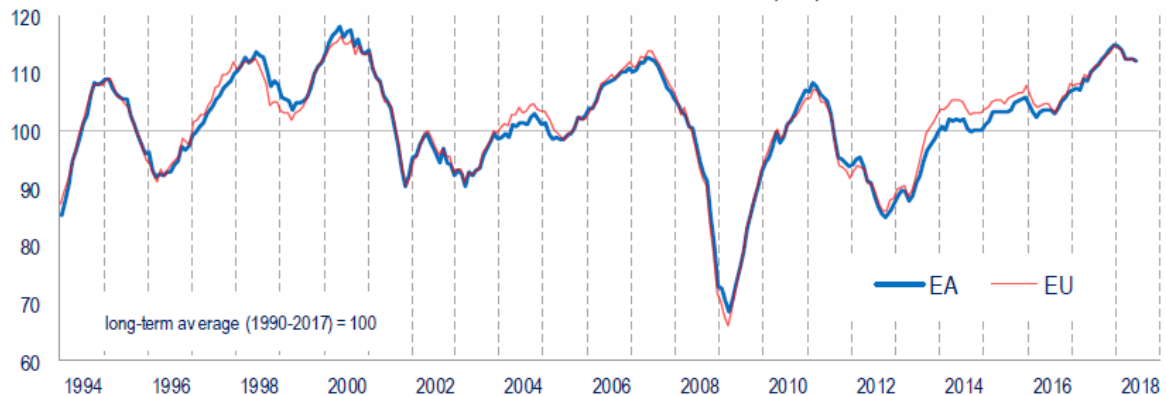
Etter å ha nådd det høyeste nivået på 17 år i desember 2017 (15 pst. over gjennomsnittet de siste 25 år) for både euroområdet og EU28, falt ESI gjennom 1. kvartal i år for så å ligge om lag flatt på 12-13 pst. over gjennomsnittet i 2. kvartal.

Blant de større eurolandene økte tilliten i Frankrike og Italia, mens Nederland og Tyskland hadde klar nedgang. Utenfor euroområdet viste ESI særlig en nedgang i Storbritannia.

I euroområdet trakk tilliten i anleggssektoren og blant forbrukerne ned, mens varehandel trakk opp. I tillegg var det en markert økning i tilliten i finanssektoren, som ikke inngår i ESI. Bildet var stort sett det samme i EU28 med unntak for at tilliten i tjenestesektoren sank, mens varehandelen trakk markert opp.

BUSINESS AND CONSUMER SURVEY RESULTS

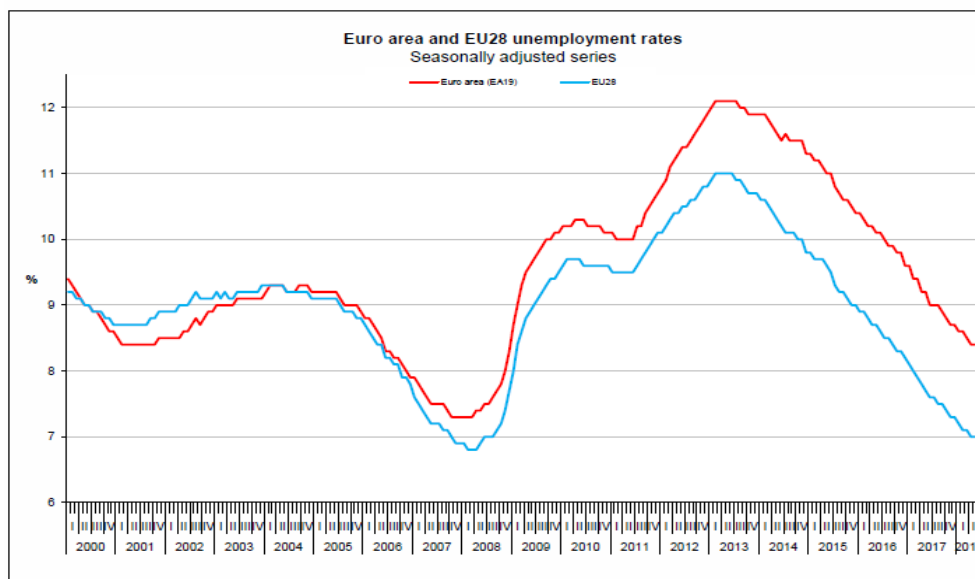
Graph 1: Economic sentiment indicator (s.a.)

Kilde: Europakommisjonen

Arbeidsmarkedet

Den sesongjusterte [arbeidsledigheten](#) i euroområdet var 8,4 pst. i mai 2018 – uendret fra måneden før. Dette er det laveste nivået siden desember 2008. For ett år siden var ledigheten 9,2 pst. For EU samlet holdt arbeidsledigheten seg på 7,0 pst., som er den laveste målingen siden august 2008. Etter årtusensskiftet har arbeidsledigheten i EU28 bare vært lavere i noen få kvartaler i 2007-08.

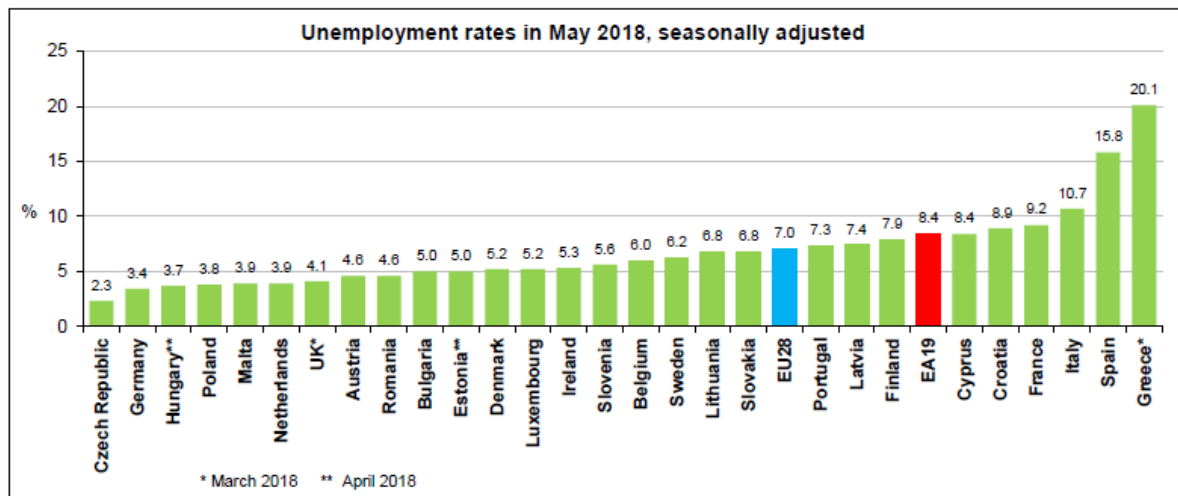
Kilde: Eurostat

I den siste tolv månedersperioden er arbeidsledigheten i EU28 redusert med nær 1,8 millioner personer, herav vel 1,25 millioner i euroområdet. Antallet ledige i EU har nå kommet ned i 17,2 millioner.

Arbeidsledigheten er lavest i Tsjekia med 2,3 pst., fulgt av Tyskland med 3,4 pst. Ungarn, Polen, Malta og Nederland følger deretter med 3,7-3,9 pst. Hellas og Spania ligger fortsatt klart høyest med henholdsvis 20,1 (mars) og 15,8 pst.

Sammenlignet med situasjonen for ett år siden har arbeidsledigheten falt i alle land det foreligger mai-tall for. Den største reduksjonen det siste året er registrert i Kypros (fra 11,4

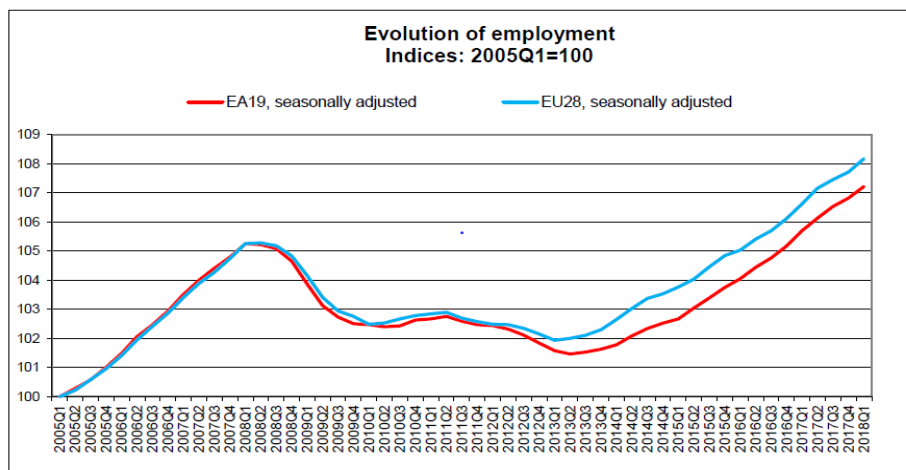
til 8,4 pst., Kroatia (fra 11,3 til 8,9 pst.), Hellas (fra 22,1 til 20,1 pst. mars-mars) og Portugal (fra 9,2 til 7,3 pst.).

Kilde: Eurostat

Ungdomsledigheten i EU28 og euroområdet er redusert med hhv. 2 og 2½ prosentpoeng det siste året, men var i mai fortsatt høye 15,1 pst. i EU28 og 16,8 pst. i euroområdet. Malta ligger klart lavest med 4,8 pst., fulgt av Tyskland med 6,1, Estland 6,8 pst. (april) og Nederland med 6,9 pst. I motsatt ende ligger Hellas med 43 pst. (mars), Spania med 34 pst. og Italia med 32 pst.

[Sysselsettingen](#) i 1. kvartal 2018 økte sesongjustert med 0,4 pst. i euroområdet og EU28. Fra samme kvartal året før var økningen 1,4 pst. for begge aggregater. Antallet sysselsatte i EU28 har med dette nådd 237,9 millioner personer, hvorav 157,2 millioner i euroområdet. For begge aggregatene er sysselsettingen den høyeste noen gang.

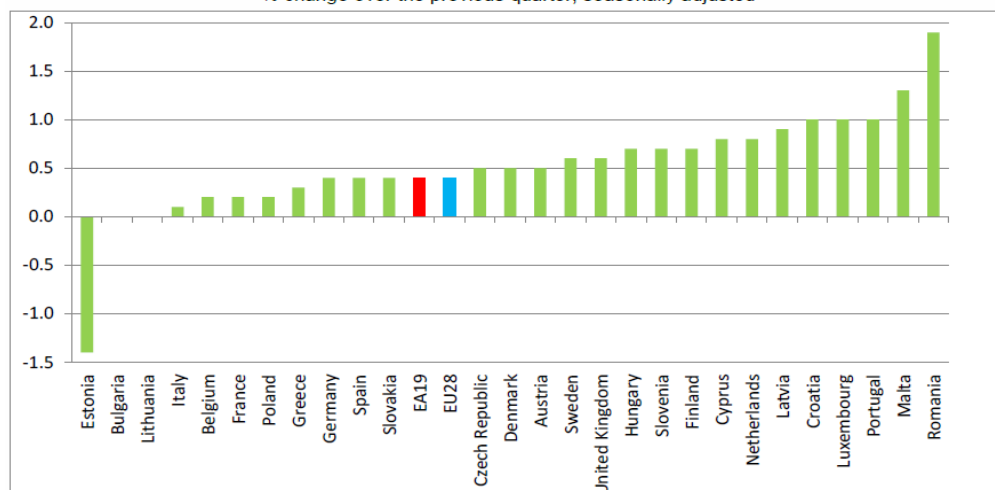

Kilde: Eurostat

Romania med 1,9 pst., fulgt av Malta med 1,3 pst. samt Kroatia, Luxembourg og Portugal med 1,0 pst. hadde sterkest sysselsetningsvekst i 1. kvartal. Kun Estland hadde negativ utvikling i kvartalet.

Malta har hatt klart sterkest vekst i sysselsettingen det siste året med vel 5 pst., fulgt av Kroatia med 4½ pst., mens Kypros, Luxembourg, Portugal og Slovenia ligger i området 3-4 pst. Litauen med en sysselsetningsvekst på 0,1 pst. samt Italia og Polen med 0,4 pst. hadde svakest utvikling fra samme kvartal året før.

Member States' growth rates for employment in the first quarter of 2018
 % change over the previous quarter, seasonally adjusted

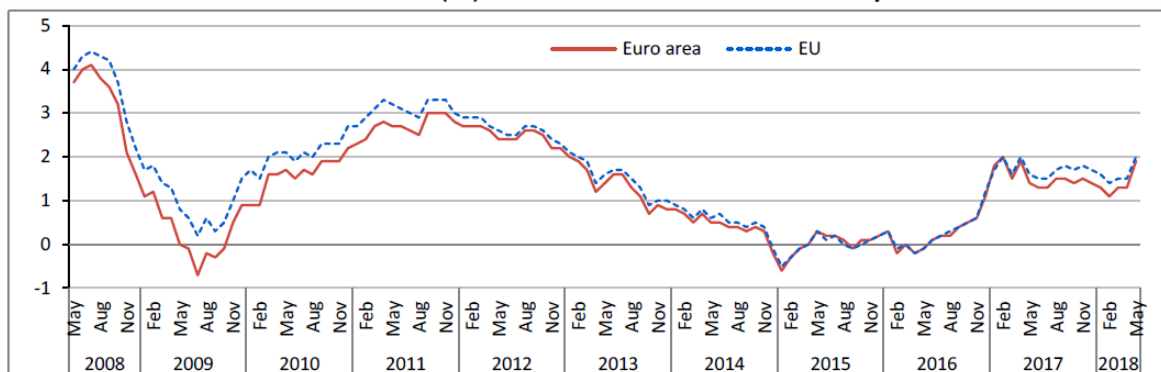
Ireland: data not available for the first quarter of 2018.

Kilde: Eurostat

Prisstigning

Den årlige prisstigningen (KPI – konsumprisindeksen) i euroområdet steg markert fra april 1,3 pst. til 1,9 pst. i mai. Dette skyldtes i første rekke en markert økning i energiprisene, men også i ubearbejdede landbruksvarer. I EU28 økte KPI i samme perioden fra 1,5 til 2,0 pst.

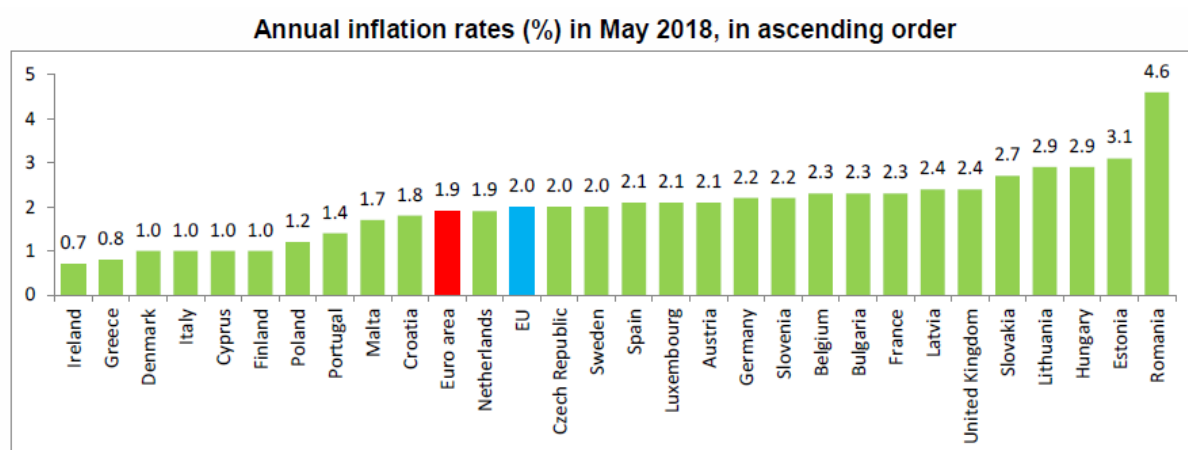
Annual inflation rate (%) in the euro area and the European Union

Kilde: Eurostat

Prisstigningen varierte betydelig mellom land. Høyest lå Romania med 4,6 pst., fulgt av Estland, Litauen og Ungarn på om lag 3 pst. Også flere store euroland, som Frankrike, Tyskland og Spania overskred i mai ECBs inflasjonsmål om nær opptil 2 pst. Irland og Hellas hadde lavest KPI-vekst med ¼ pst.

Kilde: Eurostat

Et tidligestimat for KPI i euroområdet i juni 2018 viser en ytterligere økning til 2,0 pst., som følge av at prisstigningen på energi og ubearbeidede landbruksprodukter har tatt seg ytterligere opp. Prisstigningen utenom energi og ubearbeidede landbruksvarer var på 1,2 pst. Denne indeksen har ligget tilnærmet flat i hele år.